

ПЛАН СИСТЕМА ПОДСТИЦАЈА КОРИШЋЕЊА ОБНОВЉИВИХ ИЗВОРА ЕНЕРГИЈЕ ЗА ПЕРИОД 2023-2025

Основ за доношење Плана система подстицаја коришћења обновљивих извора енергије садржан је у члану 13. Закона о коришћењу обновљивих извора енергије („Службени гласник РС”, бр. 40/2021).

I. УВОД

Предмет и период уређивања

1.

Планом система подстицаја ближе се уређује оквирни временски план одржавања аукција односно надметања за право на подстицајне мере у складу са Законом о коришћењу обновљивих извора енергије, учесталост аукција, очекиване нове капацитете из обновљивих извора енергије који ће бити у систему подстицаја, укупна подстицајна средства која ће се расподелити повлашћеним произвођачима који остваре право на подстицаје у наредном периоду, као и врсте технологије које ће имати право на подстицаје у складу са Законом о коришћењу обновљивих извора енергије.

План система подстицаја се објављује за период од три године од дана његовог објављивања.

Појмови

2.

Поједини изрази који се употребљавају у овом Плану система подстицаја (у даљем тексту „План”) имају следеће значење:

1) балансирање је процес везан преузимање балансне одговорности под условима предвиђеним Законом о коришћењу обновљивих извора енергије;

2) Ветар ТП је тржишна премија за ветроелектране;

3) Ветар ФТ је фид-ин тарифа за ветроелектране;

4) К1 је први квартал одређене календарске године;

5) К2 је други квартал одређене календарске године;

6) К3 је трећи квартал одређене календарске године;

7) К4 је четврти квартал одређене календарске године;

8) Солар ТП је тржишна премија за соларне електране;

9) Солар ФТ је фид-ин тарифа за соларне електране;

10) ТП је тржишне премије; и

11) ФТ је фид-ин тарифе.

Други изрази који нису употребљени у ставу 1. овог члана, имају значење одређено Законом о енергетици и Законом о коришћењу обновљивих извора енергије.

II. ВРСТЕ ТЕХНОЛОГИЈА ЗА ПОДРШКУ

Врсте технологија

3.

Врсте технологија које су одређене за подршку према овом Плану су технологија производње електричне енергије из ветроелектрана и технологија производње електричне енергије из соларних електрана.

III. ВРЕМЕНСКИ ПЛАН ОДРЖАВАЊА АУКЦИЈА И ОЧЕКИВАНИ НОВИ КАПАЦИТЕТИ

Временски план и учесталост аукција

4.

Табела 1 (у наставку) приказује планирани распоред аукција са назнаком времена и учесталости аукција за сваку технологију која је предмет подстицаја и квоте аукција за наредне три године (у MW).

Предвиђено је да се прве аукције за доделу тржишне премије одрже у другом кварталу 2023. године за 400 MW капацитета ветроелектрана и 50 MW капацитета соларних електрана. Наредне аукције за доделу тржишне премије ће се одржати у првом кварталу 2024. године, где ће квота аукције износити 300 MW за ветроелектране и 100 MW за соларне електране, и у првом кварталу 2025. године, где ће квота аукције износити 300 MW за ветроелектране и 150 MW за соларне електране.

Укупан капацитет (у MW) за који се може стећи право на подстицаје у систему тржишне премије у периоду од наредне три године износи 1000 MW за технологију ветроелектрана и 300 MW за технологију соларних електрана.

Табела 1

	2023	2023	2023	2023	2024	2024	2024	2024	2025	2025	2025	2025	Укупно
	К1	К2	К3	К4	К1	К2	К3	К4	К1	К2	К3	К4	
Ветар ТП	-	400	-	-	300	-	-	-	300	-	-	-	1000
Ветар ФТ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Солар ТП	-	50	-	-	100	-	-	-	150	-	-	-	300
Солар ФТ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Очекивано пуштање у рад

5.

Табела 2 (у наставку) приказује очекивано пуштање у рад нових капацитета у систему подстицаја који произлазе из распореда аукција за наредне три године (у MW). Узимајући у обзир временски рок између спровођења аукције и пуштања у рад производног капацитета за који се на аукцији стекне право на подстицаје, а који је специфичан за сваку врсту технологије, у наредном периоду од три године, очекује се да ће у првом кварталу 2025. године бити пуштен у рад капацитет соларних електрана који стекне право на подстицаје на првој аукцији (50 MW), док се у четвртом кварталу 2025. године очекује да ће у рад бити пуштена већина капацитета ветроелектрана које стекну право на подстицаје на првој аукцији (300 MW), као и већина капацитета соларних електрана који стекну право на подстицаје на другој аукцији (50 MW).

Табела 2 (у наставку) не приказује очекивано пуштање у рад преосталог капацитета ветроелектрана које ће стећи право на подстицаје на аукцији у првом кварталу 2024. и 2025. године (укупно 300 MW), као ни преостали капацитет соларних електрана додељених у предвиђеном трогодишњем периоду (укупно 300 MW), јер се пуштање у рад ових капацитета очекује у периоду дужем од три године, односно дужем од периода на који се овај План односи, те ће очекивано пуштање у рад ових капацитета бити приказано у наредном трогодишњем плану који усваја Министарство.

Табела 2

	2023	2023	2023	2023	2024	2024	2024	2024	2025	2025	2025	2025	Укупно
	К1	К2	К3	К4	К1	К2	К3	К4	К1	К2	К3	К4	
Ветар ТП	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	300	300
Ветар ФТ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Солар ТП	-	-	-	-	-	-	-	-	50	-	-	50	100
Солар ФТ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Период коришћења права на подстицаје

6.

Табела 3 (у наставку) приказује планирани укупни инсталирани капацитет који ће користити право на подстицаје у наредне три године (у MW). До краја 2025. године очекује се да ће 300MW инсталисаног капацитета ветроелектрана и 100MW инсталисаног капацитета соларних електрана користити право на подстицаје.

Табела 4 (у наставку) приказује ефективни планирани инсталирани капацитет који ће користити право на подстицаје у наредне три године (у MW), узимајући у обзир деградацију опреме.

Табела 3

	2023 К1	2023 К2	2023 К3	2023 К4	2024 К1	2024 К2	2024 К3	2024 К4	2025 К1	2025 К2	2025 К3	2025 К4
Ветар ТП	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	300
Ветар ФТ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Солар ТП	-	-	-	-	-	-	-	-	50	50	50	100
Солар ФТ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Биомаса ТП	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Биомаса ФТ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Хидро ТП	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Хидро ФТ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Табела 4 (у наставку) приказује ефективни планирани инсталисани капацитет који ће користити право на подстицаје у наредне три године (у MW), узимајући у обзир деградацију опреме.

Табела 4

	2023 К1	2023 К2	2023 К3	2023 К4	2024 К1	2024 К2	2024 К3	2024 К4	2025 К1	2025 К2	2025 К3	2025 К4
Ветар ТП	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	300
Ветар ФТ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Солар ТП	-	-	-	-	-	-	-	-	50	49,9	49,9	99,8
Солар ФТ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

IV. ПОДСТИЦАЈНА СРЕДСТВА ЗА ПОВЛАШЋЕНЕ ПРОИЗВОЂАЧЕ

7.

Табеле 5.1 и 5.2 (у наставку) приказују узајамна плаћања између гарантованог снабдевача и повлашћених произвођача у наредне три године у систему тржишне премије, раздвојена према технологији и системима подстицаја и исказана у милионима евра. Табела 5.1 представља приказ средстава које повлашћени произвођач исплаћује гарантованом снабдевачу на име негативне тржишне премије.

Табела 5.1

	2024 К1	2024 К2	2024 К3	2024 К4	2025 К1	2025 К2	2025 К3	2025 К4	Укупно
Ветар ТП	-	-	-	-	-	-	-	2,22	2,22
Ветар ФТ нето	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Солар ТП	-	-	-	-	0,46	0,46	0,45	0,91	2,29
Солар ФТ нето	-	-	-	-	-	-	-	-	-
УКУПНО	-	-	-	-	0,46	0,46	0,45	3,13	4,51

У табели 5.2. представљен је приказ средстава које гарантовани снабдевач исплаћује повлашћеном произвођачу на име трошкова балансирања. У наредне три године не предвиђа се исплата тржишне премије повлашћеним произвођачима, стога ће гарантовани снабдевач вршити исплате само на име балансних трошкова.

Табела 5.2

	2024	2024	2024	2024	2025	2025	2025	2025	Укупно
	К1	К2	К3	К4	К1	К2	К3	К4	
Ветар ТП балансирање	-	-	-	-	-	-	-	0,94	0,94
Ветар ФТ балансирање	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Солар ТП балансирање	-	-	-	-	0,03	0,03	0,03	0,06	0,14
Солар ФТ балансирање	-	-	-	-	-	-	-	-	-
УКУПНО	-	-	-	-	0,03	0,03	0,03	1	1,08

У табели 6. приказан је биланс узајамних плаћања између гарантованог снабдевача и повлашћеног произвођача приказаних у табелама 5.1 и 5.2, у наредном трогодишњем периоду из које се види да ће повлашћени произвођачи исплатити гарантованом снабдевачу више него гарантовани снабдевач повлашћеним произвођачима и то за 3,43 милиона евра, због система двостране тржишне премије.

Табела 6

	2024	2024	2024	2024	2025	2025	2025	2025	Укупно
	К1	К2	К3	К4	К1	К2	К3	К4	
УКУПНО	-	-	-	-	0,43	0,43	0,42	2,13	3,43

8.

Процена новчане вредности подстицајних средстава приказана у Табели 5 представља процену дату у тренутку израде овог Плана и подложна је променама због неизвесних тржишних услова и стварних цена и исхода аукција.

Табела 5 предвиђа две врсте трошкова у вези спровођења подстицајних механизма:

1) трошкови, односно приходи од система тржишних премија, су израчунати као разлика између максималне понуђене цене на аукцији и цене фјучерса на мађарској берзи (енг. NUPX Futures Prices) за 2025.годину (125,5 €/MWh) у периоду примене овог Плана када се очекују први капацитети на мрежу, а на основу очекиване производње од стране повлашћених произвођача; и

2) трошкови преузимања балансне одговорности, који се процењују на основу претпоставке да ће 50% трошкова балансних одступања повлашћених произвођача у периоду примене овог Плана бити исплаћено из подстицајних средстава.

Позитиван прилив средстава у корист гарантованог снабдевача је посебно значајан сигнал квалитета новог система двостране тржишне премије, јер су процене трошкова извршене на горе наведеним претпоставкама веома конзервативне. У процени је узето да ће цене на аукцијама за обрачун тржишне премије бити једнаке максималним понуђеним ценама, што у пракси неће бити случај, већ ће цене на аукцији бити ниже од максималне понуђене цене, тако да ће приноси гарантованог снабдевача о од негативних тржишних премија бити већи од приказаних у табели 5. Такође, претпоставке за трошкове балансирање засноване су на претпоставци да ће дебаланс електроенергетског система бити једнак дебалансу повлашћених произвођача, што неће бити случај у пракси услед сложености и бројности фактора који утичу на позицију електроенергетског система и свих баланских група у регулационој области Србије. Додатно, потпуно је искључено у претпоставци да ће грешке у прогнози произвођача бити компензоване унутар велике балансне групе гарантованог снабдевача од стране других учесника на тржишту. У том смислу трошкови балансирања биће знатно нижи од оних приказаних.

V. ПРОЦЕНЕ КАО ОСНОВ ПЛАНА СИСТЕМА ПОДСТИЦАЈА

9.

Подаци садржани у овом Плану система подстицаја представљају само процене планираних исхода аукција, тренутка пуштања у рад производних капацитета и трошкова и прихода од подстицајних мера, и подложни су променама у зависности од конкретних исхода будућих аукција, времена потребног за пуштање у рад производних капацитета и промена цена на тржишту електричне енергије.

МИНИСТАР

Дубравка Ђедовић

